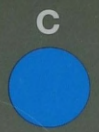

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A

1

2

3

4

5

6

M

8

9

10

11

12

13

14

15

B

17

18

19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

IM. GENERAŁA BRONI

KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

MIKROWNICTWO SZTABU GEN. J. 1
Zad. Nr. 1 od pisma wcb. Nr. 0408
z dnia 0.02.76

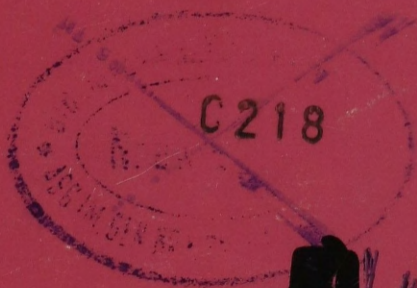
JAWNE

Egz. Nr. 1

TEZY NA SYMPOZJUM

na temat:

TAKTYCZNY DESANT ŚMIGŁOWCOWY
W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

40740

BIURO NAUKOWE ASO. WP
Archiwum Centralnego Zbioru Specjalnych
Ns ewid.

WARSZAWA STYCZEŃ 1976

1 01047
11 02 76
AKROBNICTWO SZTABU GEN. 1
Zad. Nr 1 od pisma wcb. Nr 0408
a data 6.02 19 76

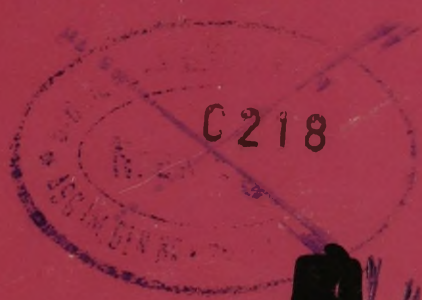
**AKADEMIA
SZTABU GENERALNEGO**
IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

JAWNE

Egz. Nr 1

TEZY NA SYMPOZJUM
na temat:
**TAKTYCZNY DESANT ŚMIGŁOWCOWY
W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII**

40740

BIBLIOTEKA NAUCZNA ASG. WP
Archiwum Instytutu Zbiorów Specjalnych
Ws. ewid.

WARSZAWA STYCZEŃ 1976

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im.gen.broni K. Świerczewskiego

KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ
PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 54305

JAWNE

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 86 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
.....
podpis

[REDAKTED] [REDAKTED] 1
Egz. nr. ...

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

TEZY NA SYMPOZJUM

na temat:

TAKTYCZNY DESANT ŚMIGŁOWCOWY
W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. [REDAKTED]

40710

WARSZAWA

STYCZEŃ

1976 r.

Materiały na sympozjum opracował zespół oficerów
ASG WP pod kierownictwem płka dra Tadeusza BENTKOWSKIEGO
/KSO/ w składzie: kpt dypl. Stanisław KOZIEJ /KTO/,
płk dypl. Stanisław MISTEWICZ /KRWIAO/, płk dr Stanisław
OLEKSIŃSKI /KSSzKII/, płk dr Henryk PIEKARSKI /KSO/,
płk doc.dr Stanisław PIURO /KT WOPL/, ppłk dypl. Michał
PORĘBA /KTWL/, mjr dypl. Ryszard RAJMAŃSKI /KTWL/,
płk dypl. Tadeusz RISS /KWR1A/, płk dypl. Henryk
SOBKIEWICZ /SOD/, mjr dypl. Roman SZYMAŃSKI /KTWL/.

WYDZIAŁ SŁOWNICTWA I FONOLOGII
Instytut Języka Polskiego
ul. Krakowska 25
00-638 Warszawa

Z charakteru współczesnego pola bitwy wynika potrzeba stosowania taktycznych desantów powietrznych w operacji zaczepnej armii dla wykorzystania przede wszystkim skutków własnych uderzeń jądrowych i klasycznych środków rażenia, uzyskania dużego tempa natarcia oraz szybkiego przeniesienia działań bojowych wojsk lądowych w głąb ugrupowania operacyjnego nieprzyjaciela. Tę potrzebę, a także celowość i możliwość użycia taktycznych desantów powietrznych - potwierdza ich stosowanie w działaniach wojennych w Korei, Wietnamie i na Bliskim Wschodzie oraz wnioski z wielu ćwiczeń operacyjnych, prowadzonych w Siłach Zbrojnych państw - członków Układu Warszawskiego.

Użycie taktycznych desantów powietrznych w operacji zaczepnej armii jest obecnie możliwe dzięki wyposażeniu naszych wojsk operacyjnych w nowe środki transportu powietrznego w postaci różnego typu śmigłowców. Współczesne śmigłowce pozwalają bowiem na wykorzystanie w charakterze taktycznych desantów powietrznych pododdziałów piechoty bez ich uprzedniego, długotrwałego szkolenia i specjalnego przygotowania.

Korzyści wynikające z wykonywania taktycznych desantów powietrznych przy użyciu śmigłowców wpłynęły w latach sześćdziesiątych na większe zaangażowanie teoretyków i praktyków wojskowych w opracowanie zasad ogólnych użycia oraz przygotowania i wykonania taktycznych desantów powietrznych na szczeblu taktycznym i operacyjnym. Jednakże dotychczasowe prace teoretyczne, jak również i przeprowadzane ćwiczenia nie dały ostatecznego, w miarę pełnego, opracowania tego problemu.

Ponieważ taktyczny desant powietrzny może być organizowany zarówno z wojsk powietrznodesantowych przierzucanych do rejonu działań bojowych samolotami lub śmigłowcami, jak i z wojsk zmechanizowanych przierzucanych śmigłowcami, proponujemy przyjęcie komunikatywnego i krótkiego terminu "taktyczny desant śmigłowcowy" - określający taktyczny desant powietrzny organizowany z reguły z wojsk zmechanizowanych desantowanych przy użyciu śmigłowców, a terminu "taktyczny desant spadochronowy" - dla taktycznego desantu powietrznego organizowanego z wojsk powietrznodesantowych przierzucanych

na samolotach i lądujących na spadochronach. Pragniemy wyjaśnić, że często stosowane w tezach na sympozjum pojęcia "działania desantowe" oraz "desantowanie" - niekiedy różnie interpretowane - zostały tam użyte w znaczeniu następującym:

- działania desantowe : jako forma działań bojowych obejmująca desantowanie oraz walkę taktycznego desantu powietrznego na tyłach nieprzyjaciela;

- desantowanie: jako część składowa "działań desantowych" obejmująca zakładanie, przerzut i lądowanie desantu w rejonie działań bojowych.

Z uwagi na różnorodność i obszerność problematyki użycia taktycznych desantów śmigłowoowych w operacji zaczepnej armii uważamy za wskazane omówienie na sympozjum jedynie węzłowych, najważniejszych problemów przygotowania i wykonania taktycznego desantu w sile wzmocnionego batalionu piechoty, organizowanego przez armię i wykonującego zadania bojowe związane z jej potrzebami.

Zwracamy się z prośbą do uczestników sympozjum o wzięcie udziału w dyskusji i przedstawienie wyników z przeprowadzonych doświadczeń, a także poglądów własnych, reprezentowanych jednostek lub instytucji wojskowych dotyczących przede wszystkim:

1. Celów, zadań, obiektów działań i warunków wykonania taktycznych desantów śmigłowoowych w operacji zaczepnej armii;

2. Możliwości armii wykonania taktycznego desantu śmigłowego, zwłaszcza w zakresie: przerzutu, OPL, ogniowego przygotowania desantowania oraz wsparcia walki desantu po lądowaniu.

3. Zakresu odpowiedzialności organów dowodzenia poszczególnych szczebli oraz treści i metody pracy tych organów w zakresie przygotowania desantowania i działań bojowych taktycznego desantu śmigłowego /w tym formy i treści opracowanych dokumentów bojowych/.

4. Czasu niezbędnego na przygotowanie desantowania i działań bojowych taktycznego desantu śmigłowego w sile wzmocnionego batalionu piechoty.

5. Możliwości pokonania OPL nieprzyjaciela podczas przelotu taktycznego desantu śmigłowego.

1. CELE, ZADANIA, OBIEKTY DZIAŁAŃ I WARUNKI WYKONANIA TAKTYCZNEGO DESANTU ŚMIGŁOWCOWEGO W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

a/ Cele i zadania taktycznego desantu śmigłowcowego w operacji zaczepnej armii

Desantowanie wojsk przy użyciu śmigłowców posiada wiele bardzo istotnych zalet. Są to przede wszystkim: możliwość startu i lądowania desantu śmigłowcowego prawie w każdym terenie, w nocy i w znacznie trudniejszych warunkach atmosferycznych w porównaniu z desantem spadochronowym; możliwość lądowania desantu na małym obszarze, w rejonie obiektu oraz w krótkim czasie, co pozwala na szybkie przystąpienie do działań bojowych całości sił desantu; zbędność specjalnego szkolenia spadochronowego pododdziałów desantu, lepsze możliwości uzyskania zaskoczenia oraz pokonania OPL nieprzyjaciela /przy mniejszych stratach/ w stosunku do desantu spadochronowego, a także możliwość manewru siłami desantu w czasie przelotu i lądowania stosownie do zaistniałej sytuacji.

Wymienione zalety oraz zwiększająca się ilość i jakość śmigłowców transportowych w związkach operacyjnych wojsk lądowych, a ponadto potrzeby współczesnego pola bitwy pozwalają wnioskować, że znaczenie taktycznych desantów śmigłowcowych dla realizacji poszczególnych zadań w operacji zaczepnej armii będzie stale wzrastać.

Z analizy charakteru i znaczenia obiektów nieprzyjaciela, które mogą stanowić przedmiot działań taktycznych desantów śmigłowcowych organizowanych na szczeblu armii, oraz z oceny potrzeb pola bitwy wynika, że zasadniczymi celami użycia tych desantów powinny być:

- zmniejszenie możliwości nieprzyjaciela w zakresie wykonania uderzeń jądrowych na wojska armii;
- dezorganizacja systemu kierowania środkami rażenia oraz dowodzenia wojskami nieprzyjaciela;
- opanowanie i utrzymanie ważnych obiektów na tyłach nieprzyjaciela do czasu podejścia wojsk własnych;
- izolacja pola bitwy, dezorganizacja manewru i opóźnienie podejścia odwodów nieprzyjaciela;

- stworzenie wojskom własnym korzystnych warunków pokonania rubieży obronnych nieprzyjaciela rozbudowanych w trudnych warunkach terenowych oraz stref skażeń i zniszczeń;

- dezorganizacja pracy tyłów i komunikacji;

- zasilenie działań zgrupowań partyzanckich działających w pasie natarcia wojsk armii.

Wymienione cele można osiągnąć poprzez wykonanie przez taktyczny desant śmigłowcowy wielu różnych zadań, stosownie do potrzeb, możliwości i warunków zaistniałych w toku operacji zaczepnej armii. Zadania te - z punktu widzenia ich charakteru i sposobu realizacji - można podzielić na dwie zasadnicze grupy, a mianowicie:

- zadania o charakterze ruchowym, wymagające przenoszenia działań bojowych z jednego obiektu na drugi /np. podczas opóźniania podejścia odwodów nieprzyjaciela do pola bitwy/;

- zadania o charakterze statycznym, polegające zwłaszcza na opanowaniu i utrzymaniu ważnych obiektów nieprzyjaciela do czasu podejścia wojsk własnych /np. przepraw przez przeszkody wodne, cieśnin, lotnisk itp. obiektów/.

Z oceny charakteru i znaczenia poszczególnych obiektów w pasie natarcia armii możemy wnioskować o potrzebie realizacji niektórych zadań w ciągu całej armijnej operacji zaczepnej /np. niszczenie środków napadu jądrowego/, innych zaś - głównie w warunkach szczególnych /np. w natarciu w górach, wzdłuż wybrzeża morskiego/ bądź też w czasie realizacji poszczególnych zadań przez wojska armii, jak np. podczas forsowania przeszkód wodnych lub przełamywania rubieży obronnych nieprzyjaciela.

W ciągu całej operacji taktyczne desanty śmigłowcowe powinny wykonywać przede wszystkim zadania polegające na niszczeniu środków napadu jądrowego, punktów dowodzenia wojskami i kierowania środkami rażenia, ważnych obiektów tyłowych, a także na opanowaniu i utrzymaniu lotnisk /w celu przebazowania na nie własnych samolotów/, ważnych węzłów komunikacyjnych itp. obiektów.

Niezależnie od wymienionych już zadań, podczas operacji zaczepnej armii może zaistnieć potrzeba wykonania przez taktyczne desanty śmigłowcowe wielu zadań wynikających z właści-

wości terenowych bądź też z charakteru aktualnie toczonych bitwy przez wojska armii. Do zadań tych należy zaliczyć:

W okresie operacyjnego rozwinięcia: opanowanie /uchwylenie/ rubieży i obiektów, zapewniających dogodny warunki manewru, rozwinięcia i wejścia do bitwy sił głównych armii.

Podczas natarcia w terenie górzysto-lesistym: opanowanie przełęczy i przejść górskich, a w terenie lesisto-jeziornym - przesmyków i przejść międzyjeziornych, co może mieć decydujące znaczenie dla pomyślnego przebiegu działań wojsk armii.

W operacji zaczepnej armii prowadzonej wzdłuż wybrzeża morskiego: zniszczenie lub opanowanie dla potrzeb sił morskich ważnych obiektów na wybrzeżu, jak porty, morskie bazy wyładowcze, baterie artylerii nadbrzeżnej, obiekty nawigacji morskiej oraz odcinki wybrzeża dogodne do lądowania desantu morskiego. Realizacja tych zadań wymagać będzie ścisłego współdziałania z jednostkami marynarki wojennej, wykonującymi zadania wsparcia nadmorskiego skrzydła wojsk lądowych.

W czasie forsowania szerokich przeszkód wodnych: opanowanie i utrzymanie - do czasu podejścia nacierających wojsk armii - mostów, zapór wodnych oraz odcinków rubieży wodnych dogodnych do forsowania ich przez wojska z marszu i do przeprawy czołgów w bród lub pod wodą, a ponadto wzbronienie podejścia /odejścia/ wojsk nieprzyjaciela w celu zorganizowania obrony rubieży wodnej lub likwidacji przyczółków opanowanych przez wojska armii.

W bitwie spotkaniowej: opanowanie rubieży i obiektów, zapewniających dogodny warunki manewru, rozwinięcia i wejścia do działań sił głównych armii, a także osłona skrzydła głównego zgrupowania uderzeniowego wojsk własnych przed możliwym uderzeniem nieprzyjaciela na jego skrzydło i tyły.

W czasie pościgu operacyjnego: opanowanie węzłów dróg, mostów, cieśnin, przełęczy itp. obiektów dla wzbronienia wycofania się sił nieprzyjaciela lub zmuszenia ich do wycofywania się w kierunkach dogodnych dla nacierających wojsk armii.

Podczas przełamywania rubieży obronnych nieprzyjaciela pośpiesznie obsadzanych przez wycofujące się lub podchodzące z głębi jednostki nieprzyjaciela: opanowanie kluczowych obiektów na tych rubieżach, aby utrudnić nieprzyjacielowi organi-

zowanie obrony, stwarzając wojskom armii dogodne warunki do przełamania jej z marszu.

Podczas armijnej operacji zaczepnej może także okazać się celowe użycie taktycznego desantu śmigłowcowego dla opóźnienia podchodzących z głębi odwodów nieprzyjaciela do wykonania przeciwuderzenia; dla osłony zagrożonych skrzydeł związków taktycznych, nacierających w dużym oddaleniu od sił głównych armii bądź też na korzyść tej części sił armii, która została izolowana od sił głównych strefą zniszczeń i skażeń o dużym natężeniu promieniowania. W tym ostatnim przypadku zadaniem desantu może być zapewnienie tym wojskom niezbędnej osłony podczas zabiegów w celu odtworzenia zdolności bojowej do dalszych działań.

Reasumując należy stwierdzić, iż z charakteru współczesnego pola bitwy wynika potrzeba wykonania za pomocą taktycznych desantów śmigłowcowych bardzo wielu zadań, różnorodnych pod względem treści, charakteru i sposobu wykonania. Jednakże potrzeba realizacji tych zadań przez taktyczne desanty śmigłowcowe nie ma pełnego pokrycia w obecnych możliwościach armii w zakresie wykonania desantu taktycznego, a w zasadzie żadnych - w zakresie jego przerzutu^{x/} Może ona otrzymać do wykonania desantów taktycznych zaledwie kilka pułkoltów śmigłowców transportowych z frontu w różnych dniach operacji zaczepnej. Potwierdza to tezę, że użycie taktycznego desantu śmigłowcowego w operacji zaczepnej armii należy planować tylko do szczególnie ważnych zadań operacyjno-taktycznych, których nie można wykonać innymi siłami i środkami, gdy ma się pewność, że dzięki niemu osiągnie się najlepsze rezultaty.

b/ Ocena obiektów działań taktycznego desantu śmigłowcowego w pasie natarcia armii

Przyjęliśmy, że przez pojęcie "obiekt możliwego działania" taktycznego desantu śmigłowcowego w operacji zaczepnej armii należy rozumieć siły i środki nieprzyjaciela, różnego rodzaju sprzęt bojowy, urządzenia inżynieryjne i przedmioty terenowe, które mogą wywierać znaczny wpływ na przebieg bitwy lub operacji.

x/ Możliwości armii w zakresie wykonania taktycznego desantu śmigłowcowego przedstawiane są w następnym rozdziale niniejszych tez.

Obiekt działania desantu może składać się z jednego lub kilku ważnych elementów. Na przykład dywizjon wyrzutni rakietowych "Lance" ma pięć elementów /trzy baterie ogniowe, baterię techniczną i stanowisko dowodzenia/, dywizjon artylerii 155 mm - cztery /trzy baterie ogniowe i stanowisko dowodzenia/, zaś lotnisko wojskowe - kilkanaście. Poszczególne elementy obiektu wywierają różny wpływ na funkcjonowanie całego obiektu lub systemu. Zatem zniszczenie lub uszkodzenie przez desant nawet jednego elementu może w ogóle wyeliminować z walki lub utrudnić działanie całego obiektu.

Z punktu widzenia charakteru i przeznaczenia obiekty działań taktycznych desantów śmigłowcowych mogą być ruchowe, stałe, powierzchniowe, punktowe i linearne oraz o znaczeniu taktycznym lub operacyjnym.

Obiektami działań taktycznych desantów śmigłowcowych w operacji zaczepnej armii będą bardzo często trudne do wykrycia obiekty ruchowe, to znaczy takie, które znajdują się w ruchu lub bardzo często zmieniają swoje rozmieszczenie. Są to wyrzutnie rakietowe, stanowiska dowodzenia dywizji, dywizjony artylerii, odwody itp. Obiekty ruchowe, mogące stanowić przedmiot działań taktycznego desantu śmigłowcowego, wymagać będą bez wątpienia prowadzenia ciągłego rozpoznania ich rozmieszczenia.

Jeśli chodzi o obiekty stałe, to będą one przywiązane do określonego rejonu lub ich rozmieszczenie w terenie nie będzie się często zmieniać. Obiektami stałymi są, między innymi, magazyn amunicji specjalnej, lotnisko, most, stanowisko dowodzenia grupy armii itp. Obiekt stały będzie z reguły starannie maskowany w terenie oraz będzie miał dobrze zorganizowaną obronę i ochronę z sił własnych, ochrony terytorialnej, a niekiedy i z pododdziałów bojowych.

Wymienione stałe i ruchowe obiekty możliwego działania taktycznych desantów śmigłowcowych, w zależności od ich rozmiaru przestrzennego, mogą być powierzchniowe, punktowe lub linearne. Obiektami powierzchniowymi są na przykład: dywizjon pocisków rakietowych "Pershing" na stanowiskach startowych, stanowisko dowodzenia grupy armii rozmieszczone w terenie, określone zgrupowanie wojsk itp.; obiektami punktowymi -

wyrzutnia raketowa na stanowisku startowym, most na przeszkodzie wodnej, posterunek radiolokacyjny itp.; obiektami linearnymi - wojska w kolumnie marszowej, rurociąg paliw płynnych itp.

W zależności od znaczenia obiekty, które mogą być przedmiotem działania taktycznych desantów śmigłowcowych w pasie natarcia armii, można podzielić na operacyjne i taktyczne. Do obiektów operacyjnych zaliczyliśmy te, których opanowanie lub zniszczenie wywrze istotny wpływ na przebieg bitwy i na wykonanie zadań armijnej operacji zaczepnej. Będą to: dywizjon pocisków raketowych "Pershing" lub "Sergeant", lotniska, składy amunicji specjalnej, stanowisko dowodzenia grupy armii, duże węzły komunikacyjne itp. Wydaje się, że niszczenie lub opanowanie wielu obiektów nieprzyjaciela o znaczeniu operacyjnym może często przekroczyć możliwości taktycznego desantu śmigłowcowego. Takim obiektem jest na przykład dywizjon "Pershing" posiadający około 1680 ludzi i 36 wyrzutni, rozmieszczonych na powierzchni 600 km².

Do obiektów taktycznych zaliczyliśmy te, których opanowanie lub zniszczenie mieć będzie istotny wpływ na przebieg walki w toku armijnej operacji zaczepnej. Do obiektów taktycznych można zaliczyć: dywizjony i baterie wyrzutni raketowych "Honest John", "Lance", artylerii atomowej i konwencjonalnej, stanowiska dowodzenia korpusu i dywizji itp. Niektóre obiekty taktyczne mogą być niszczone lub obezwładniane ogniem klasycznych środków rażenia, wszystkie zaś - uderzeniami jądrowymi.

Na podstawie oceny charakteru, rozmieszczenia i znaczenia obiektów nieprzyjaciela w pasie natarcia armii dochodzimy do wniosku, że:

- najsilniej bronione przed działaniem desantów, grup dywersyjnych i lotnictwa są obiekty stałe; będą one z reguły trudne do opanowania bądź zniszczenia przez taktyczny desant śmigłowcowy;

- najbardziej wrażliwe na zniszczenie lub uszkodzenie są następujące obiekty /elementy obiektów/: radiostacje, stacje radiolokacyjne, naziemne składy amunicji specjalnej, składy MPS, składy amunicji, wyrzutnie raketowe, transportery głowic ze stacją kontrolno-pomiarową itp.;

- artyleria atomowa i konwencjonalna, baterie "Honest John", dywizjony "Lance" i stanowiska dowodzenia dywizji powinny być raczej przedmiotem działania taktycznego desantu śmigłowcowego o mniejszej sile /od plutonu do kompanii/ zorganizowanego na szczeblu dywizji.

c/ Warunki wykonania taktycznego desantu śmigłowcowego
Przygotowanie i wykonanie każdego taktycznego desantu śmigłowcowego w operacji zaczepnej armii realizowane będzie w warunkach niepowtarzalnej sytuacji taktyczno-operacyjnej, w różnych warunkach terenowych, atmosferycznych i pory doby, jednakże w każdym przypadku powinny być spełnione niezbędne warunki dające gwarancję pomyślnego przebiegu działań desantowych.

Mówiąc o wpływie sytuacji taktyczno-operacyjnej na przygotowanie i wykonanie taktycznego desantu śmigłowcowego, należy mieć na uwadze przede wszystkim wpływ takich jej elementów, jak: charakter prowadzonych działań wojennych - z użyciem broni jądrowej, czy bez jej użycia, możliwości własne w zakresie wydzielenia niezbędnych sił i środków do działań desantowych, stan moralno-polityczny i poziom wyszkolenia pododdziałów desantu, tempo natarcia wojsk własnych, charakter obiektu działań desantowych, oraz możliwe przeciwdziałanie nieprzyjaciela podczas desantowania i walki desantu.

Uważamy, że w działaniach zaczepnych armii z użyciem broni jądrowej najkorzystniejsza sytuacja dla wykonania taktycznego desantu śmigłowcowego zaistnieje wkrótce po zmasowanym własnym uderzeniu jądrowym, to jest w okresie zanim nieprzyjaciel ochłonie po tym uderzeniu i odtworzy zdolność bojową wojsk, aby mógł w sposób zorganizowany przeciwdziałać naszym działaniom desantowym. Jednakże nie wykluczając możliwości silnych uderzeń jądrowych nieprzyjaciela na wojska armii, musimy się liczyć i z określonymi trudnościami w wykonaniu tego desantu.

Z analizy charakteru operacji zaczepnej armii, prowadzonej przy użyciu tylko konwencjonalnych środków walki można wnioskować, że warunki organizowania taktycznego desantu śmigłowcowego będą wprawdzie bardziej sprzyjające aniżeli w konflikcie jądrowym, ale wyjątkowo niekorzystne będą

natomiast warunki desantowania i walki desantu po lądowaniu. Szczególne trudności wystąpią zwłaszcza podczas przerzutu desantu w zakresie pokonania niedostatecznie obezwładnionej OPL nieprzyjaciela. Po lądowaniu desantu należy też liczyć się z bardziej zorganizowanym i silniejszym przeciwdziałaniem nieprzyjaciela i to w krótszym czasie.

Taktyczny desant śmigłowcowy wykonuje zadania bojowe w warunkach specyficznych, na tyłach nieprzyjaciela, gdzie musi być przerzucony drogą powietrzną z reguły nad ugrupowaniem bojowym przeciwnika. Z charakteru możliwych obiektów działania taktycznego desantu śmigłowcowego w pasie natarcia armii wynika, że będą to obiekty różne co do siły, wielkości przestrzennej, ruchliwości oraz wrażliwości na uderzenia. Niewątpliwie różna też będzie skala przeciwdziałania nieprzyjaciela w czasie załadowania, przelotu, lądowania i walki desantu w działaniach z użyciem broni jądrowej i bez jej użycia, w taktycznej czy operacyjnej strefie obrony itp. Zasygnalizowane warunki świadczą, że charakter obiektów nieprzyjaciela i możliwe jego przeciwdziałanie mogą odegrać zasadniczą rolę przy wyborze sposobu pokonania OPL nieprzyjaciela, trasy i profilu lotu, a także sposobu zniszczenia lub opanowania obiektu i utrzymania go do czasu podejścia wojsk własnych.

Konkretna sytuacja taktyczno-operacyjna oraz potrzeby pola walki rzutować będą i na inne aspekty użycia taktycznego desantu śmigłowcowego, na przykład na głębokość desantowania i czas walki desantu. Rozpatrując ten problem wydaje się, że maksymalna głębokość desantowania będzie uwarunkowana przede wszystkim zdolnością bojową wojsk desantu oraz możliwościami osłony i wsparcia walki desantu po lądowaniu, a tylko niekiedy zasięgiem śmigłowców lub szczególnymi potrzebami pola bitwy. Ustalając zatem głębokość wysadzenia desantu należy zawsze uwzględniać zarówno jego możliwości bojowe, jak i przewidywane tempo natarcia wojsk, aby mogły one połączyć się z desantem zanim wyczerpią się jego możliwości samodzielnego prowadzenia działań bojowych.

Uważamy, że wpływ warunków terenowych na wykonanie taktycznego desantu śmigłowcowego należy rozpatrywać głównie pod kątem widzenia dogodności maskowania załadowania i przelotu desantu

w celu uzyskania zaskoczenia oraz wyboru trasy i profilu lotu dla zmniejszenia efektu oddziaływania naziemnych środków OPL nieprzyjaciela.

Należy stwierdzić, że w zasadzie na całym obszarze zachodniego TDW istnieją korzystne warunki do wykonania taktycznych desantów śmigłowcowych w operacji zaczepnej armii. Zurbanizowany, urozmaicony pod względem rzeźby i pokrycia teren zapewnia bowiem dobre warunki maskowania rejonów załadowania desantu, możliwość wykonania skrytego przerzutu desantu do obiektów działań, na małej wysokości, często nad obszarami o małym nasyceniu wojskami, co, z jednej strony, utrudni nieprzyjacielowi wykrycie przelotu desantu, z drugiej zaś - zmniejszy skuteczność ognia jego naziemnych środków OPL.

Potrzeba osiągnięcia zaskoczenia oraz pokonanie OPL nieprzyjaciela wymaga od śmigłowców transportowych wykonania przerzutu taktycznego desantu śmigłowcowego we wszystkich warunkach atmosferycznych i w nocy.

Warunki nocne znacznie ograniczają aktywność i skuteczność działań bojowych lotnictwa myśliwskiego oraz zmniejszają bądź wykluczają wykorzystanie środków OPL pododdziałów piechoty. Zatem noc sprzyjać będzie uzyskaniu zaskoczenia i zmniejszeniu strat desantu w czasie przelotu, ale też konieczne będzie dokładniejsze rozpoznanie rejonu załadowania i lądowania desantu oraz trasy jego przelotu, zmniejszenie tempa desantowania, a ponadto odpowiednie wyszkolenie załóg śmigłowców.

Taktyczny desant śmigłowcowy może być również wykonany w trudnych warunkach atmosferycznych, ale podobnie jak w warunkach nocnych załogi muszą być odpowiednio wyszkolone.

Jeśli chodzi o warunki determinujące pomyślne wykonanie taktycznego desantu śmigłowcowego, to należy stwierdzić, że podstawowym warunkiem wykonania desantu w operacji zaczepnej armii jest przydzielenie jej z frontu niezbędnej liczby śmigłowców transportowych. Jest to warunek najważniejszy, rozstrzyga bowiem o możliwości wykonania desantu przez armię w ogóle.

Istotnym warunkiem, decydującym o pomyślnym przetrzucie desantu do rejonu działań bojowych, jest stworzenie możliwości pokonania OPL nieprzyjaciela, co można osiągnąć poprzez

silne obezwładnienie naziemnych środków tej obrony wzdłuż trasy przelotu desantu, zapewnienie skutecznej osłony desantu z powietrza, a także dzięki umiejętnemu wyborowi trasy i profilu lotu desantu oraz wykorzystaniu sprzyjających warunków terenowych, atmosferycznych i pory doby do wykonania desantowania.

Kolejnym warunkiem pomyślnego wykonania działań desantowych jest uzyskanie zaskoczenia. Jest to możliwe do osiągnięcia z uwagi na duże trudności, jakie mieć będzie nieprzyjaciel w zakresie wykrycia nie tylko naszych przygotowań do działań desantowych, lecz i w zakresie dostatecznie wczesnego wykrycia i ustalenia czasu i miejsca lądowania naszego desantu, jego siły i charakteru działań.

Warunkiem decydującym o możliwości wykonania taktycznego desantu śmigłowcowego w operacji zaczepnej armii jest także czynnik czasu. Chodzi o to, że na przygotowanie i wykonanie działań desantowych niezbędny jest określony czas, który bezwzględnie musi być brany pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o wykonaniu desantu.

Uważamy ponadto, że do istotnych warunków pomyślnego wykonania taktycznego desantu śmigłowcowego należą także: nieprzerwane rozpoznanie i dowodzenie, dobrze zorganizowane współdziałanie, wszechstronne zabezpieczenie materiałowe oraz wysadzenie poszczególnych elementów ugrupowania bojowego desantu w wyznaczonym miejscu i czasie.

2. MOŻLIWOŚCI ARMII W ZAKRESIE WYKONANIA TAKTYCZNEGO DESANTU ŚMIGŁOWCOWEGO

Możliwości armii w zakresie wykonania taktycznego desantu śmigłowcowego określone są jej możliwościami realizacji całego szeregu przedsięwzięć, głównie takich, jak:

- wydzielenia niezbędnych sił i środków do zorganizowania desantu;
- wydzielenia niezbędnej liczby śmigłowców transportowych do przerzutu desantu;
- zorganizowania skutecznej obrony przeciwlotniczej desantu;

- wszechstronnego zabezpieczenia desantowania i wsparcia walki desantu po wylądowaniu;

- rozpoznania obiektu działań desantu, ustalenia możliwego przeciwdziałania nieprzyjaciela po lądowaniu desantu oraz obiektów uderzeń dla jądrowych i klasycznych środków rażenia.

Proponujemy, aby podczas sympozjum zostały omówione przede wszystkim możliwości armii w zakresie przerzutu, obrony przeciwlotniczej oraz ogniowego przygotowania desantowania i wsparcia walki desantu po lądowaniu.

a/ Możliwości w zakresie przerzutu taktycznego desantu śmigłowcowego.

Obecnie armia nie dysponuje śmigłowcami dla przerzutu taktycznego desantu bowiem eskadry plwl w czasie wojny działać będą na rzecz poszczególnych związków taktycznych, a w dyspozycji dowódcy armii pozostanie tylko eskadra łącznikowa. Ewentualne użycie plwl w całości do przerzutu desantu jest naszym zdaniem niewskazane, ponieważ:

- po pierwsze, dowódca armii musiałby zabrać w czasie walki eskadry śmigłowców rozpoznawczo-łącznikowych z podległych związków taktycznych, w tym również i z dywizji pierwszego rzutu operacyjnego;
- po drugie, udźwig użyteczny uzbrojonego śmigłowca Mi-2 z dodatkowymi zbiornikami wynosi zaledwie 400 kg, czyli cały pułk mógłby przerzucić w jednym rejsie tylko około 20 t, kiedy ogólny ciężar desantu w sile wzmocnionego batalionu wynosi 120-140 t.

Tak więc aby armia mogła dokonać przerzutu taktycznego desantu w sile batalionu musi otrzymać z frontu przydział minimum jednego pułkolotu pśt.

Zakładając, że w skład frontowego pułku śmigłowców transportowych wchodzić dwie eskadry śmigłowców Mi-8 i jedna eskadra śmigłowców Mi-4 /razem 24 Mi-8 oraz 12 Mi-4/, ogólny udźwig pułku wynosi:

- przy ładunku normalnym - 60 t;
- przy ładunku maksymalnym - 87 t.

Powyższy udźwig pśt umożliwi przerzut w jednym rejsie taktycznego desantu w sile do batalionu z bardzo ograniczonymi środkami wzmocnienia, bez ciężkiego sprzętu.

- W związku z powyższym uważa się za wskazane, ażeby:
- eskadrę Mi-4 we frontowym pśt zastąpić eskadrą śmigłowców klasy Mi-6 o udźwigu 6-8 t;
 - sformować z mającego wejść do produkcji śmigłowca Mi-3 pułki armijne o ogólnym udźwigu rzędu 60-70 t.

Powyższe rozwiązanie zapewniłoby możliwość przerzutu przez frontowy pśt taktycznego desantu w sile batalionu z odpowiednimi środkami wzmocnienia, a przez armijny pśt - przerzutu desantu w sile do wzmocnionej kompanii piechoty oraz zaspokojenia wielu innych potrzeb armii w transporcie lotniczym, np. dowóz rakiet i głowic jądrowych.

b/ Możliwości w zakresie obrony przeciwlotniczej taktycznego desantu śmigłowcowego

Na podstawie oceny możliwości bojowych lotnictwa nieprzyjaciela można stwierdzić, że taktyczny desant śmigłowcowy może być zagrożony atakami z powietrza podczas wszystkich etapów swojego działania. Jak wynika z analizy rozmiarów i charakteru zagrożenia desantu uderzeniami z powietrza oraz możliwości i warunków przeciwstawienia się im, okresem wymagającym szczególnie skutecznej obrony przeciwlotniczej jest przelot i lądowanie. Skoncentrowane uderzenie lotnictwa nieprzyjaciela w końcowym etapie przelotu, zwłaszcza zaś w trakcie lądowania, może w ogóle zadecydować o powodzeniu całego przedsięwzięcia.

Rola i znaczenie desantu oraz wymagane do jego osłony środki obrony przeciwlotniczej sprawiają, że za organizację obrony przeciwlotniczej desantu taktycznego odpowiedzialny jest szef wojsk obrony przeciwlotniczej armii. Do realizacji tego zadania wyznacza on odpowiednie oddziały i pododdziały wojsk obrony przeciwlotniczej i siły lotnictwa myśliwskiego, które działają w systemie obrony przeciwlotniczej armii w ramach limitu ustalonego na dany dzień operacji.

W osłonie desantu przed rozpoznaniem i atakami z powietrza w okresie załadowania i podczas przelotu nad własnym terenem mogą uczestniczyć:

- pułk rakiet przeciwlotniczych małego zasięgu;
- pułki artylerii przeciwlotniczej armii i dywizji oraz baterie przeciwlotnicze pułków zmechanizowanych /czołgów/ rozwinięte w rejonie załadowania i na trasie przelotu desantu;

- jeden-dwa klucze lotnictwa myśliwskiego dyżurującego w powietrzu i na lotniskach.

Podczas przelotu desantu nad terenem nieprzyjaciela i lądowania główny ciężar osłony przed uderzeniami lotnictwa przeciwnika spoczywa na lotnictwie myśliwskim, które prowadzi dyżurowanie i patrolowanie w powietrzu. Lotnictwo to osłania również śmigłowce na trasie powrotnej po wylądowaniu desantu. Wysiłek lotnictwa myśliwskiego wyznaczonego do osłony desantu w tym etapie zależy od przewidywanego przeciwdziałania lotnictwa nieprzyjaciela i głębokości desantowania od linii styczności bojowej. W warunkach desantowania na głębokość do 50 km wysiłek ten kształtuje się w granicach 30-40 wylotów bojowych samolotów myśliwskich. W miarę wzrostu głębokości desantowania liczba wylotów samolotów myśliwskich musi ulec zwiększeniu.

Bezpośrednio po wylądowaniu pierwszych śmigłowców w osłonie lądowania pozostałych może też uczestniczyć pluton przeciwlotniczy desantowanego batalionu, zwłaszcza strzelcy-przeciwlotnicy uzbrojeni w przenośne przeciwlotnicze zestawy rakietowe S-2M.

Obronę przeciwlotniczą desantu w rejonie działań bojowych prowadzi się głównie przy użyciu etatowego plutonu przeciwlotniczego oraz broni strzeleckiej pododdziałów desantu. Nie wyklucza się użycia do tego celu również samolotów myśliwskich zwłaszcza po połączeniu się desantu z nacierającymi oddziałami.

Organizacja skutecznej obrony przeciwlotniczej desantu wymienionymi siłami i środkami jest przedsięwzięciem złożonym, którego realizacja będzie wymagać rozstrzygnięcia wielu jeszcze nie w pełni rozwiązanych problemów. Przede wszystkim należałoby zbadać i wyjaśnić następujące zagadnienia:

- możliwość zapewnienia desantom skutecznej obrony przeciwlotniczej przy pomocy lotnictwa myśliwskiego w warunkach desantowania na głębokość ponad 50 km od linii styczności bojowej;

- konieczność i możliwość wykorzystania do obrony przeciwlotniczej desantu w rejonie załadowania plutonu przeciwlotniczego desantowanego batalionu;

- konieczność i możliwość zastosowania broni strzeleckiej pododdziałów desantu do osłony śmigłowców w czasie lotu;

- możliwości w zakresie załadowania plutonu przeciwlotniczego batalionu na śmigłowce oraz zwiększenia jego zdolności bojowej stosownie do czasu działań desantu po lądowaniu.

c/ Możliwości w zakresie ogniowego przygotowania desantowania i wsparcia walki desantu po lądowaniu

W ogniowym przygotowaniu desantowania i działań bojowych taktycznego desantu śmigłowcowego mogą uczestniczyć lotnictwo, wojska rakietowe i artyleria, które mogą wykonywać następujące zadania w celu:

- wzbronienia nieprzyjacielowi uderzeń jądrowych i lotniczych na desant w rejonie załadowania;
- zapewnienia swobody przelotu i lądowania desantu;
- wzbronienia nieprzyjacielowi oddziaływania na desant podczas lądowania;
- wsparcia walki desantu po lądowaniu;
- zapewnienia powrotu śmigłowców po wysadzeniu desantu lub powrotu desantu po wykonaniu zadania.

Wzbronienia nieprzyjacielowi uderzeń jądrowych na desant w rejonie załadowania można osiągnąć przez zwalczanie środków napadu jądrowego nieprzyjaciela uderzeniami ABROT i dywizjonów rakiet taktycznych w ramach ogólnego systemu zwalczania tych środków w operacji zaczepnej armii.

Zapewnienie swobody przelotu i lądowania można osiągnąć poprzez:

- uderzenia jądrowe na te odwody nieprzyjaciela, w których zasięgu ogniowym może się znaleźć desant w czasie przelotu /w sprzyjających warunkach na siły nieprzyjaciela na przednim skraju/ oraz na te odwody, które mogłyby przeciwdziałać desantowi w czasie lądowania i osiagania przez desant gotowości do działań bojowych;

- ogniowe /artyleryjskie i lotnicze/ przygotowanie przelotu desantu dla dezorganizacji systemu dowodzenia wojskami i środkami OPL nieprzyjaciela oraz obezwładnienia tych jego środków, które mogłyby utrudnić lądowanie i osiągnięcie gotowości desantu do działań bojowych.

Uderzenia jądrowe na odwody nieprzyjaciela wzdłuż trasy przelotu i w pobliżu rejonu lądowania mogą wykonać dywizjony

rakiet taktycznych dywizji znajdujących się na kierunku przelotu desantu oraz ABROT. W warunkach niestosowania broni jądrowej zadania te powinno wykonać lotnictwo /LMSz oraz śmigłowce szturmowe/, a także artyleria w ramach swego zasięgu ognia.

Zakres zadań artylerii w przygotowaniu przelotu desantu może być bardzo różny. Na przykład jeśli nie wykona się uderzeń jądrowych na pierwszą pozycję obrony nieprzyjaciela, niezbędne jest wówczas posiadanie 6-9 dywizjonów artylerii. Taka ilość artylerii pozwala na zastosowanie krótkiego, ale silnego artyleryjskiego przygotowania przelotu. Utworzenie jednak takiego zgrupowania artylerii, niezależnie od zgrupowania artylerii na głównym kierunku uderzenia armii, jest trudnym problemem. Zastosowanie innych rozwiązań /np. kolejne obezwładnienie obiektów i użycie pocisków dymnych/ pozwoli zmniejszyć potrzeby w artylerii do 4-6 dywizjonów. Tę ilość artylerii można uzyskać z części artylerii dywizji pierwszego rzutu będącej na kierunku przelotu desantu, z części artylerii sąsiednich dywizji przez manewr ogniem, a częściowo i sprzętem, oraz ewentualnie przez wprowadzenie i rozwinięcie oddziałów artylerii z drugiego rzutu operacyjnego armii. W razie wykonania uderzenia jądrowego na pierwszą pozycję obrony nieprzyjaciela, zadania artyleryjskiego przygotowania przelotu będzie w stanie zrealizować artyleria dywizji działająca na kierunku przelotu desantu.

W przygotowaniu przelotu desantu lotnictwo powinno przejąć zadania będące poza zasięgiem artylerii. Należy przy tym wykorzystać LMSz głównie do obezwładnienia baterii "Hawk" i artylerii przeciwlotniczej, a śmigłowce szturmowe, z uwagi na ich właściwości - do obezwładnienia środków przeciwlotniczych pododdziałów wojsk lądowych.

Ładowanie oraz wsparcie walki desantu wymaga użycia przede wszystkim wojsk raketowych i lotnictwa.

W ogniowym przygotowaniu lądowania desantu może wziąć udział kilka eskadr LMSz. Poza tym śmigłowce szturmowe mogą dozorować nad rejonem lądowania i zwalczać nowo wykryte cele nieprzyjaciela, a po lądowaniu desantu - bezpośrednio wspierać jego działania bojowe.

Artyleryjskie wsparcie działań bojowych desantu w pierwszej fazie może odbyć się własnymi środkami desantu. W miarę rozwoju walki desant powinien otrzymać wsparcie ogniem 1-2 dywizjonów artylerii z dywizji nacierającej na kierunku działania desantu. Artyleria wojsk nacierających od czoła powinna realizować dwa podstawowe zadania: zwalczać artylerię i moździerz najbardziej dokuczliwe dla desantu oraz bezpośrednio wspierać walkę pododdziałów desantu. Do tego celu trzeba będzie użyć przede wszystkim sprzęt dalekonośny /122 mm A, wyrzutnie BM-21/.

Ogniowe przygotowanie powrotu śmigłowców po wysadzeniu desantu może być rozwiązane analogicznie jak w czasie ich przelotu do rejonu lądowania.

Uważamy, że raketowo-jądrowe i ogniowe przygotowanie desantowania oraz wsparcie działań bojowych taktycznego desantu śmigłowcowego musi być organizowane na szczeblu armii i realizowane wspólnym wysiłkiem głównie lotnictwa oraz wojsk raketowych i artylerii.

Ogniowe przygotowanie taktycznego desantu śmigłowcowego nasuwa wiele wątpliwości i problemów, które trzeba rozwiązać. Należą do nich, między innymi:

- rozpoznanie i sposób otrzymania wyczerpujących danych o rozmieszczeniu środków OPL nieprzyjaciela;
- możliwości niszczenia środków OPL wojsk lądowych nieprzyjaciela;
- właściwy podział sektorów działań bojowych poszczególnych grup samolotów, ich ugrupowanie, manewr i czas działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa i swobody manewru śmigłowcom transportowym;
- współdziałanie LMSz, wojsk raketowych i artylerii oraz innych rodzajów lotnictwa.

3. ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI ORGANÓW DOWODZENIA POSZCZEGÓLNYCH SZCZEBLI ORAZ TREŚĆ I METODA PRACY TYCH ORGANÓW W ZAKRESIE PRZYGOTOWANIA DESANTOWANIA I DZIAŁAŃ BOJOWYCH TAKTYCZNEGO DESANTU ŚMIGŁOWCOWEGO /w tym forma i treść dokumentów bojowych/

Na przygotowanie desantowania i działań bojowych taktycznego desantu śmigłowcowego składa się wiele złożonych przedsięwzięć planistyczno-organizacyjnych realizowanych, w zależności od konkretnej sytuacji taktyczno-operacyjnej, kolejno lub równolegle przez organa dowodzenia kilku szczebli, od sztabu frontu do batalionu.

Obejmują one: wypracowanie decyzji przez dowódcę armii o użyciu taktycznego desantu śmigłowcowego; zaplanowanie desantowania i działań bojowych desantu po lądowaniu; organizację zabezpieczenia desantowania i działań bojowych desantu po lądowaniu; organizację dowodzenia i współdziałania; wydzielenie sił i środków /w tym śmigłowców transportowych/ do działań desantowych, ich przygotowanie i zabezpieczenie materiałowe; postawienie zadań taktycznemu desantowi śmigłowcowemu i wojskom zabezpieczającym jego działanie; wypracowanie decyzji przez dowódcę taktycznego desantu śmigłowcowego co do załadowania i działań bojowych po lądowaniu; opracowanie tabeli załadowania desantu i zorganizowanie działań bojowych desantu po lądowaniu.

Powstaje pytanie, jaki jest zakres odpowiedzialności organów dowodzenia poszczególnych szczebli w realizacji tych przedsięwzięć.

Zarówno literatura, jak i praktyka ćwiczebna wojsk w tym zakresie nie dają jednoznacznej odpowiedzi. Obecnie tylko front dysponuje śmigłowcami transportowymi zdolnymi do przerzutu desantu w sile wzmocnionego batalionu piechoty i większym. Sztab frontu w planie operacji zaczepnej ujmuje sposób wykorzystania pśt armii lotniczej, zgodnie z którym armia w pewnych dniach operacji może otrzymać określony limit śmigłowców transportowych do realizacji różnych zadań, w tym do wykonania taktycznego desantu. Armia otrzymuje również z frontu na operację zaczepną określony limit lotnictwa

myśliwsko-szturmowego i rozpoznawczego. Poza tym dysponuje ona własnymi środkami rakietowymi, artylerią, wojskami OPL oraz rozpoznania radioelektronicznego. Wynika z tego, że armia - z wyjątkiem śmigłowców transportowych ma możliwość szeroko pojętego zabezpieczenia działań desantowych. Takich możliwości, naszym zdaniem, nie posiada dywizja. Uważamy zatem, że głównym szczeblem planującym, organizującym i zabezpieczającym taktyczny desant śmigłowcowy w armijnej operacji zaczepnej powinna być armia. Proponujemy zatem następujący zakres odpowiedzialności poszczególnych szczebli w przygotowaniu desantowania i działań bojowych taktycznego desantu śmigłowcowego.

Sztab frontu wydziela, przygotowuje i kieruje w ustalonym terminie i w określony rejon do dyspozycji armii niezbędną liczbę śmigłowców transportowych. Jednocześnie zapewnia osłonę desantowania przed uderzeniami nieprzyjaciela z powietrza poprzez wydzielenie odpowiedniej ilości lotnictwa myśliwskiego. Niekiedy, wykonując uderzenia bronią jądrową i lotnictwem na podchodzące z głębi odwody nieprzyjaciela, może pośrednio stwarzać korzystne warunki do lądowania desantu i prowadzenia przez niego działań bojowych.

Sztab armii planuje i organizuje większość przedsięwzięć dotyczących desantowania i zabezpieczenia działań bojowych desantu po lądowaniu. Jednocześnie nakazuje dywizji wydzielenie sił i środków do desantu w określonym terminie i rejonie oraz ich przygotowanie do desantowania i prowadzenia działań bojowych. Sztab armii powinien także przekazać bezpośrednio zadanie bojowe desantowi oraz prowadzić kontrolę jego przygotowania do działań desantowych.

Sztab dywizji sprawuje bezpośredni nadzór nad wszechstronnym przygotowaniem wojsk desantu do desantowania i osiągnięciem przez nie gotowości do działań w wyznaczonym rejonie i terminie. Jeżeli realizacja zadania bojowego przez desant będzie bezpośrednio wpływać na powodzenie działań dywizji /np. opanowanie i utrzymanie przepraw na rzece w celu zapewnienia wojskom forsowania jej z marszu/, to wówczas dywizja powinna zorganizować z desantem współdziałanie, jak również przejęcie w odpowiednim czasie dowodzenia.

Rola sztabu pułku sprowadzać się będzie z reguły do wydzielenia sił i środków dla desantu i ich skierowania w określonym terminie we wskazywany przez dywizję rejon.

Dowódca batalionu jest bezpośrednio odpowiedzialny za doprowadzenie batalionu na czas do wyznaczonego rejonu i przygotowanie wydzielonych sił i środków do załadowania; za opracowanie wspólnie z przedstawicielem pśt tabeli załadowania, a także za zorganizowanie działań bojowych desantu po lądowaniu.

Jeśli chodzi o metodę i treść pracy organów dowodzenia poszczególnych szczebli w zakresie przygotowania desantowania i działań bojowych taktycznego desantu śmigłowcowego po lądowaniu, to uważamy, że zależeć one będą głównie od konkretnej sytuacji taktyczno-operacyjnej, a zwłaszcza od ilości czasu, jakim organa dowodzenia będą dysponować.

Dowódca armii może zdecydować o użyciu taktycznego desantu śmigłowcowego podczas podejmowania decyzji co do operacji, podejmowania decyzji na kolejny dzień operacji oraz podczas realizacji zadania w danym dniu operacji. W pierwszym i drugim wypadku organa dowodzenia dysponować będą dostateczną ilością czasu na szczegółowe zaplanowanie i zorganizowanie desantowania. W trzecim wypadku na zaplanowanie desantu będzie ograniczona ilość czasu. Uważamy, że we wszystkich wypadkach dowódca armii w swej decyzji powinien określić cel, zadania i skład desantu oraz czas jego desantowania.

W razie dysponowania dostateczną ilością czasu metoda i treść pracy sztabu armii mogą być następujące. Szef sztabu armii powołuje doraźnie zespół oficerów różnych specjalności /w tym przedstawiciela lotnictwa/ do szczegółowego zaplanowania desantowania, dając im odpowiednie wytyczne. Wspomniany zespół opracowuje plan użycia taktycznego desantu śmigłowcowego, na mapie /1:200 000 lub 1:100 000/ z niezbędną legendą w formie pisemnej /załącznik nr 1 i 2/. Plan ten stanowi podstawę do postawienia zadania dowódcy desantu oraz rodzajom wojsk zabezpieczającym desantowanie i działania bojowe desantu po lądowaniu. Ponadto stanowi on podstawę do organizacji współdziałania, zabezpieczenia desantowania i dowodzenia.

Z chwilą rozpoczęcia planowania sztab armii powinien przekazać dywizji zarządzenie wstępne, w którym nakazuje

przygotowanie określonych sił i środków do desantowania z podaniem czasu i rejonu ześrodkowania oraz czasu otrzymania zadania i przybycia przedstawicieli pułku śmigłowców transportowych.

Po postawieniu zadania dowódcy desantu główny ciężar planowania przenosi się na szczebel batalionu. Dowódca batalionu podejmuje decyzję co do załadowania i działań bojowych po lądowaniu; wspólnie z przedstawicielem pśt opracowuje szczegółową tabelę załadowania z dokładnością do pojedynczego śmigłowca. Następnie stawia zadania pododdziałom, organizuje współdziałanie i zabezpieczenie działań na okres załadowania i działań bojowych po lądowaniu.

Jeśli czas jest ograniczony dowódca armii, po powzięciu decyzji o użyciu taktycznego desantu śmigłowcowego, niezwłocznie stawia zadania poszczególnym wykonawcom działającym na korzyść desantu i organizuje współdziałanie. W tym przypadku nie opracowuje się planu użycia taktycznego desantu śmigłowcowego jako oddzielnego dokumentu, a zasadnicze elementy planu zostają przedstawiane na mapach roboczych dowódcy i zainteresowanych osób funkcyjnych.

Sztab armii za pomocą technicznych środków łączności przekazuje dywizji zarządzenie wstępne. Jednocześnie w rejon ześrodkowania batalionu wysyła oficera sztabu z zadaniem dla dowódcy desantu oraz przedstawicieli pśt, którzy wspólnie ze sztabem batalionu planują załadowanie desantu oraz jego działania bojowe po lądowaniu.

4. CZAS NIEZBĘDNY NA PRZYGOTOWANIE DESANTOWANIA I DZIAŁAŃ BOJOWYCH TAKTYCZNEGO DESANTU ŚMIGŁOWCOWEGO W SILE WZMOCNIONEGO BATALIONU PIECHOTY

Potrzeba użycia taktycznego desantu śmigłowcowego może zaistnieć podczas podejmowania przez dowódcę armii decyzji co do działań na kolejny dzień operacji lub może być podyktowana konkretną sytuacją taktyczno-operacyjną podczas realizacji przez wojska armii zadań w danym dniu operacji.

W pierwszym przypadku problem czasu niezbędnego na przygotowanie desantowania i działań bojowych po lądowaniu w za-

sadzie nie istnieje. Ilość czasu od podjęcia decyzji o użyciu desantu do chwili rozpoczęcia desantowania jest bowiem stosunkowo duża i pozwala szczegółowo przygotować działania desantowe.

W drugim przypadku, kiedy zaistnieje doraźna potrzeba użycia taktycznego desantu śmigłowcowego, przejawia się ostro problem czasu. Konkretna sytuacja bowiem, z jednej strony, dyktuje potrzebę jak najszybszego użycia desantu, z drugiej zaś - konkretne możliwości w zakresie przygotowania desantowania pozwalają na jego użycie po upływie określonego czasu. Czas ten wynika z konieczności zrealizowania wielu, kolejno następujących po sobie przedsięwzięć planistyczno-organizacyjnych i przygotowawczych przez organa dowodzenia i wojska poszczególnych szczebli. Niektóre z przedsięwzięć mogą być realizowane równolegle z innymi i wówczas czas niezbędny na ich wykonanie nie będzie mieć istotniejszego znaczenia.

O sumarycznym czasie będą decydowały głównie takie przedsięwzięcia, jak: podjęcie decyzji przez dowódcę armii o użyciu desantu, przekazanie zadań wszystkim wykonawcom, przygotowanie pułku śmigłowców transportowych do desantowania, zaplanowanie załadunku ludzi i sprzętu na śmigłowce oraz zorganizowanie działań bojowych na szczeblu batalionu.

W literaturze podaje się różne ilości czasu niezbędne na przygotowanie działań desantowych taktycznego desantu śmigłowcowego w sile wzmocnionego batalionu piechoty. Wynika z tego, że problem czasu jest problemem otwartym i wymaga dokładnego przebadania i sprawdzenia podczas ćwiczeń doświadczalnych.

Wstępne badania wskazują, że na przygotowanie działań desantowych taktycznego desantu śmigłowcowego w operacji zaczepnej armii potrzeba około 6 godzin wtedy, gdy jego użycie wynika z konkretnej sytuacji taktyczno-operacyjnej w danym dniu operacji /w tym: ok. 2 godz. na powzięcie decyzji i organizację desantu na szczeblu armii oraz 3-4 godz. na przygotowanie działań desantowych w batalionie/, a na przygotowanie pśt - co najmniej 5 godz. Jednakże uważamy, że czas na przygotowanie desantu /od momentu ostatecznego sprecyzowania terminu jego lądowania przez dowódcę armii do momentu jego lądowania/ może ulec znacznemu skróceniu w razie powzięcia decyzji

o użyciu desantu podczas wypracowywania zadań w sztabie armii na kolejny dzień operacji.

5. MOŻLIWOŚCI POKONANIA OPL NIEPRZYJACIELA PODCZAS PRZELOTU TAKTYCZNEGO DESANTU ŚMIGŁOWCOWEGO

Pokonanie OPL nieprzyjaciela podczas przelotu taktycznego desantu śmigłowcowego oraz powrotu śmigłowców transportowych powinno być tak zrealizowane, aby ponieść możliwie jak najmniejsze straty. Osiągnięcie tego celu jest trudne, jeśli wziąć pod uwagę, że współczesne pole walki jest nasycone dużą ilością różnorodnych środków OPL, do których zaliczamy lotnictwo myśliwskie, przeciwlotnicze kierowane pociski raketowe, artylerię przeciwlotniczą oraz broń strzelecką pododdziałów. Charakterystyczne dla współczesnego systemu OPL jest to, że prawie wszystkie środki /z wyjątkiem broni strzeleckiej wojsk/ pracują wykorzystując dane środków radiolokacyjnych.

Uważamy, że głównym problemem podczas przerzutu desantu będzie pokonanie przeciwdziałania naziemnych środków OPL / raket i artylerii przeciwlotniczej/ oraz samolotów myśliwskich nieprzyjaciela.

Z analizy możliwości wykrywania środków radiolokacyjnych nieprzyjaciela wynika, że istnieje duże prawdopodobieństwo uniknięcia wykrycia śmigłowców transportowych wykonujących lot na wysokości rzędu 30-50 m, co wpłynie w istotny sposób na zmniejszenie możliwości przeciwdziałania części jego środków OPL. Rozpatrując przeciwdziałanie naziemnych środków OPL i lotnictwa należy stwierdzić, że największe zagrożenie stwarzają przeciwlotnicze pociski raketowe "Hawk" i "Redeye", wielolufowe automatyczne armaty kalibru od 20 do 40 mm zamontowane na pojazdach opancerzonych i kierowane urządzeniami elektronicznymi, a także uzbrojone w karabiny maszynowe 12,7 mm /7,62mm/ i armaty 20 mm, transportery opancerzone i czołgi. Należy oczekiwać, że największa ilość wymienionych środków OPL nieprzyjaciela będzie się znajdować w pobliżu linii styczności bojowej wojsk, w rejonach ześrodkowania, na rubieżach rozwinięcia, w rejonach stanowisk dowodzenia, stanowisk ogniowych artylerii i stanowisk startowych raket. Wydaje się jednak, że nasycenia pola walki środkami OPL nie można rozpatrywać w ujęciu statycz-

nym. Należy je widzieć głównie w ujęciu dynamicznym z uwagi na szybkie zmiany sytuacji, które będą powodować powstawanie luk w ugrupowaniu bojowym wojsk i naruszać system ognia środków OPL nieprzyjaciela. Należy się też liczyć, że ze względu na właściwości środków OPL oraz warunki terenowe nie można będzie zorganizować ciągłego systemu OPL na wysokościach poniżej 50 m. Przeciwdziałanie ogniowe wymienionych środków OPL na tych wysokościach w większości wypadków będzie więc przypadkowe, a czas jego trwania krótki. Prowadzenie ognia odbywać się będzie z zasady, po wzrokowym wykryciu lecących śmigłowców transportowych za pomocą celowników optycznych, systemem ognia towarzyszącego lub zaporowego.

Celem zmniejszenia skuteczności naziemnych środków OPL śmigłowce transportowe mogą wykonywać loty na małej wysokości i z dużą prędkością, w trudnych warunkach atmosferycznych i w nocy, właściwie wybierać trasę lotu, stosować manewr kursem oraz obezwładniać środki nieprzyjaciela własną bronią pokładową. Ponadto naziemne środki OPL nieprzyjaciela powinny być obezwładnione ogniem artylerii w granicach ich zasięgu, jak również przez lotnictwo myśliwsko-szturmowe i śmigłowce szturmowe.

Lot na małej wysokości, a szczególnie lot koszący, jest najskuteczniejszym sposobem pokonania naziemnych środków OPL nieprzyjaciela. Mała wysokość lotu nie tylko utrudnia wykrycie i obserwację lecących śmigłowców, ale także utrudnia lub uniemożliwia prowadzenie do nich ognia. Lot na wysokości 50 m ogranicza skuteczność pocisków kierowanych naprowadzanych radiolokacyjnie. Dla pozostałych środków ogniowych lot na wysokości 30 m ogranicza czas przygotowania do strzelania, stwarza duże prędkości kątowe względem stanowisk OPL i powoduje konieczność płaskiego prowadzenia ognia, co stwarza niebezpieczeństwo porażenia własnych wojsk. Duża prędkość lotu dodatkowo utrudnia prowadzenie skutecznego ognia i dlatego nad strefami zagrożenia należy przelatywać z możliwie największą prędkością, aby skrócić czas przebywania w zasięgu ognia. Miejsce przelotu linii styczności z nieprzyjacielem i lot nad jego terenem należy wybierać w miarę możliwości z dala od stanowisk przeciwlotniczych środków ogniowych, głównie nad terenami zalesionymi i

bagnistymi, w lukach między pododdziałami oraz z ominięciem bronionych obiektów i rejonów. W czasie całego lotu nad terenem nieprzyjaciela trzeba stosować manewr zmiany kierunku lotu, który utrudni znacznie prowadzenie ognia przez broń strzelecką pododdziałów oraz artylerię przeciwlotniczą prowadzącą ogień za pomocą najprostszyc celowników. W sprzyjającej sytuacji należy też prowadzić ogień do naziemnych środków OPL wykorzystując własną broń pokładową, co zmniejszy skuteczność oddziaływania środków OPL nieprzyjaciela. Lot w nocy lub w trudnych warunkach atmosferycznych wyeliminuje przeciwdziałanie znacznej ilości naziemnych środków OPL, a tym samym zwiększy prawdopodobieństwo jej pokonania.

Na intensywność przeciwdziałania lotnictwa nieprzyjaciela wpływać będzie zaistniała sytuacja powietrzna, głównie zaś stopień przewagi w powietrzu jednej ze stron. Z minimalnym przeciwdziałaniem lotnictwa nieprzyjaciela przeciw śmigłowcom transportowym należy się liczyć wtedy, kiedy własna strona będzie całkowicie panować w powietrzu. Przeciwdziałanie będzie miało wówczas inny charakter niż podczas zwalczania lotnictwa uderzeniowego. Duża częstotliwość lotu śmigłowców /nie tylko wykonujących lot z desantem/ i wykonywanie zadań na małej wysokości sprawia, że lotnictwo przeciwnika będzie miało niejasny obraz sytuacji powietrznej. W związku z tym przeciwdziałanie może mieć charakter tylko lokalny i przypadkowy. Ponieważ śmigłowce transportowe będą wykonywały loty na wysokościach rzędu 30-50 km, brak ciągłego pola radiolokacyjnego na tej wysokości uniemożliwi naprowadzanie samolotów. Zawęzi to możliwości przeciwdziałania lotnictwa nieprzyjaciela przeciwko naszym śmigłowcom i przechwycenia będą miały raczej charakter przypadkowy. Wydaje się, że zwalczanie śmigłowców transportowych przez lotnictwo nieprzyjaciela będzie możliwe sposobem samodzielnego poszukiwania oraz z dyżurowania w powietrzu podczas przelotu śmigłowców przez strefę dyżurowania lub w jej pobliżu. Wykrycie śmigłowców transportowych nie będzie sprawą prostą i możliwości wzrokowego wykrycia będą uzależnione od przejrzystości powietrza, pory dnia, ilości i podstawy chmur. W celu zmniejszenia skuteczności przeciwdziałania lotnictwa myśliwskiego nieprzyjaciela należy więc: wykonywać loty w trudnych warunkach atmosferycznych przy

ograniczonej widzialności, w nocy oraz na małej wysokości, stosować manewr kursem i prędkością oraz używać własnych pokładowych środków ogniowych celem zakłócenia ataku nieprzyjaciela.

Sygnalizowane sposoby pokonywania przez śmigłowce transportowe przeciwdziałania środków OPL nieprzyjaciela świadczą o tym, że - jeśli organizacja walki z tymi środkami jest prawidłowa oraz stosuje się różnorodne taktyczne przedsięwzięcia zmierzające do obniżenia ich skuteczności, wówczas śmigłowce transportowe są w stanie pomyślnie wykonać przerzut taktycznego desantu śmigłowcowego w operacji zaczepnej armii.

Załączniki:

- nr 1: Plan użycia taktycznego desantu śmigłowcowego w operacji zaczepnej armii;
- nr 2: Legenda do planu użycia taktycznego desantu śmigłowcowego w operacji zaczepnej armii;
- nr 3: Model sieciowy przygotowania taktycznego desantu śmigłowcowego do działań desantowych w operacji zaczepnej armii;
- nr 4: Wykaz czynności do modelu sieciowego przygotowania taktycznego desantu śmigłowcowego do działań desantowych w operacji zaczepnej armii;
- nr 5: Spis treści materiałów opracowywanych na sympozjum naukowe ASG WP na temat "Taktyczny desant śmigłowcowy w operacji zaczepnej armii".

KIEROWNIK ZESPOŁU

płk dr Tadeusz BENTKOWSKI

Wydrukowano w 100 egz

Egz. nr 1-100 Bibl.Gł.OZS

Wyk. Zespół oficerów ASG

Druk S.Cz.

Nr 0943/02716/WW

Kor. H.W.

LEGENDA

do planu użycia taktycznego desantu śmigłowego w operacji
zaczepnej ... A

1. Cel użycia taktycznego desantu śmigłowego
Zapewnić korzystne warunki wojskom armii do forsowania
w marszu rz. ... na kierunku głównego uderzenia.

2. Zadanie taktycznego desantu śmigłowego
... bp z ... /środki wzmocnienia/ desantuje o ...
/termin/ w rejonie ...; opanowuje /uchwytuje/ przeprawy na
rz. ... i zabezpiecza forsowanie z marszu przeszkody wodnej
na odcinku... przez ... DPanc. Zapasowy rejon lądowania -
....

3. Zadanie ... /nazwa jednostki/ śmigłowców transporto-
wych ... pśt /liczba i typ śmigłowców/ dokonuje przerzutu sił
i środków taktycznego desantu z rejonu ... do rejonu ..., a
następnie zapewnia przerzut niezbędnych środków materiałowych
do rejonu walki desantu przy użyciu ... /liczba i typ śmigłow-
ców transportowych/.

4. Tabela desantowania taktycznego desantu śmigłowcowego

Skład bojowy desantu	Liczba ludzi	Liczba i typ sprzętu bojowego	Liczba i typ śmigłowców	Terminy							Uwagi
				Załadowanie desantu:		Start śmigłowców	Przelot desantu nad linią frontu	Lądowanie desantu:		Powrót śmigłowców transport. na lotnisko bazowania	
				od	do			początek	koniec		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
a/ <u>bp w składzie:</u> ... /wyszczególnienie pododdziałów/				6.45	7.05	7.10	7.25	7.45	7.55	8.30	
b/ <u>Środki wzmocnienia bp:...</u> /wyszczególnienie środków wzmocnienia/	...	-... moźdz. 82 mm; -... wyrz. PPK; -... SPG-9; -... itd.	-... Mi-4; -... Mi-8; -... itd.								

Mi 6 150 km/h
Mi 8 180 km/h

Mi 8 - 9
Mi 6 - 9

GDSz Nr 1 Kp z 2x 2023-2, dw. syp
Mi 8 - 5 szt
Mi 6 2x 23-2 39 p2

GDSz Nr 2 Kp z Dm + S-2 x 4 szt dw. syp
Mi 8 - 4 szt
Mi 6 - 4 szt 34 p2

GDSz Nr 3 Kp z S-2 x 4 szt dw. syp
Mi 6 - 2 szt. 35 p2

35 km

Mi 6 - GDSz
Mi 8 - 24 szt

5-10
+
7-10

5. Zadania rozpoznania obiektów nieprzyjaciela wzdłuż trasy przelotu i w rejonie działań bojowych taktycznego desantu śmigłowcowego.

Lp.	Obiekty /zwłaszcza OPL/ nieprzyjaciela do rozpoznania	Siły i środki rozpoznania	Sposób rozpoznania	Uwagi
a/ Wzdłuż trasy przelotu desantu w okresie do ... /termin/				
1	Stanowiska ogniowe dąplot ... DZ w rejonie ...	Rozpoznanie powietrzne ... A. Pododdziały rozpoznania ... DZ.	Obserwacja wzrokowa z powietrza, działanie ... SPR ...DZ, grupy specjalnej nr ..., nasłuch i namierzanie radioelektroniczne ... DZ.	
2	Środki OPL w ... /liczba/ punktach oporu nieprzyjaciela w rejonach: ...	Pododdziały rozpoznania pułków i dywizji /... DZ, DPanc/	Działanie patroli rozpoznawczych, obserwacja wzrokowa z punktów obserwacyjnych naziemnych oraz ze śmigłowców	
3	i t d.			
b/ W rejonie działań bojowych desantu w okresie od ... /termin/				
1	Stanowiska startowe ... d"Hawk" w rejonie ...	Rozpoznanie powietrzne i radioelektroniczne ... A oraz ... grupa specjalna	Obserwacja wzrokowa i fotograficzna z powietrza, nasłuch i namierzanie, działanie ... grupy specjalnej ... A.	
2	Odwody nieprzyjaciela w rejonie ...	j.w.	j.w.	
3	i t d.			

6. Zadania lotnictwa wsparcia

... DISZR z wydzielonego limitu dla armii na operację zaczepną:

- do ... /termin/ niszczy.../nazwa środków OPL/ nieprzyjaciela wzdłuż trasy przelotu w rejonach: ... wysiłkiem ... /liczba/ e/l;

- obezwładnia ... obiekty nieprzyjaciela w rejonie lądowania desantu w okresie od ... do ... wysiłkiem e/l;

- wzbrania podejścia odwodów nieprzyjaciela na kierunku ... wysiłkiem ... e/l;

... pśsz siłami ... /liczba/ śmigłowców szturmowych niszczy wykryte środki OPL w punktach oporu nieprzyjaciela wzdłuż trasy przelotu desantu, a ponadto siłami ... /liczba/ śmigłowców szturmowych przygotowuje lądowanie desantu, obezwładniając wykryte siły nieprzyjaciela głównie w rejonie

7. Zadania wojsk raketowych i artylerii

Wojska raketowe ... A od ... do ... wykonują uderzenia jądrowe na ... /nazwa obiektów, liczba, moc i rodzaj uderzeń jądrowych na każdy obiekt/. Od ... /termin/ są w gotowości do wykonania ... /liczba, moc i rodzaj uderzeń jądrowych/ na ... obiekty nieprzyjaciela w rejonie działań bojowych desantu.

Przelot desantu przez linię frontu zabezpiecza artyleria ... DZ siłami ... /liczba/ da oraz ... DPanc siłami ... /liczba/ da wykonując ... /liczba/ min. nawałę ogniową na siły i środki OPL nieprzyjaciela w rejonach:

8. Zadania wojsk OPL

Osłona desantu od uderzeń nieprzyjaciela z powietrza realizowana jest:

- w rejonie załadowania desantu: siłami ... paplot ... A, a także ... /liczba/ samolotami myśliwskimi z ... DIM ze strefy dyżurowania nr ...;

- podczas przelotu desantu: siłami ... paplot ze stanowisk startowych ... rejonach;

- w czasie lądowania desantu: ... /liczba samolotów myśliwskich/ z ... DIM ze strefy dyżurowania nr ...; a po wylądowaniu desantu - jego organicznymi siłami i środkami OPL.

9. Zadania w zakresie walki radioelektronicznej

W celu zabezpieczenia desantowania i działań bojowych taktycznego desantu śmigłowcowego:

- ... brrel oraz ... bzt prowadzą rozpoznanie i zakłócającą łączność radiową w systemie dowodzenia taktycznego i operacyjnego oddziałami /pododdziałami/ OPL oraz łączność radiową powiadamiania w ogniwie...;

- ... klucz śmigłowców zakłócających ... pwr we współdziałaniu ze środkami ... AL prowadzi rozpoznanie i zakłóca łączność radiolinową ... pododdziałów raket plot;

- ... bzrl osłania przed celnym bombardowaniem nieprzyjaciela załadunek taktycznego desantu na śmigłowce w rejonie ... w okresie od ... do

10. Zabezpieczenie tyłowe taktycznego desantu śmigłowcowego

W celu zabezpieczenia działań bojowych desantu wydziela się:

- amunicji: strzeleckiej i moździerzowej po ... jo, do granatników ppanc - ... jo, do PPK - ... jo;

- żywności: ... rdz.

Ponadto do składu desantu wydziela się... siły i środki medyczne.

11. Organizacja dowodzenia i łączności

Dowodzenie taktycznym desantem śmigłowcowym do czasu połączenia się go z OW ... DPanc realizowane jest przez ... A w sieciach /kierunkach/ radiowych ... dowódcy i sztabu armii.

Po połączeniu się OW ... DPanc z desantem, dowodzenie taktycznym desantem śmigłowcowym realizowane jest przez dowódcę ... DPanc.

Dla zapewnienia łączności z desantem przydziela się jemu ... /liczba i typ/ radiostacji z ... /nazwa jednostki/.

Zasadnicze sygnały dowodzenia

Lp.	Treść sygnału	Oznaczenie sygnału	Sposób przekazywania sygnału	Uwagi
1	Start ... pót z lotniska bazowania	"BAZA"	przez radio	
2	Początek ładowania desantu do śmigłowców	- rakietą zieloną - "SOKÓŁ"	- wzrokowo, - przez radio	
3	Start śmigłowców z desantem	- rakietą czerwoną - "ORZEŁ"	- wzrokowo, - przez radio	
4	i t d.			

SZEF ODDZIAŁU OPERACYJNEGO
SZTABU ... ARMII

SZEF SZTABU ... ARMII

... /stopień, imię i nazwisko/

... /stopień, imię i nazwisko/

PRZEDSTAWICIEL ... AL

... /stopień, imię i nazwisko/

OPRACOWAŁ

płk dr Tadeusz BENTKOWSKI

Wydrukowano w 1 egz

Wyk.: ... /stopień i nazwisko/

Druk: ... /inicjały maszynistki, data/

Nr ... /wg dziennika wykonanych dokumentów/

WYKAZ CZYNNOŚCI
DO MODELU SIECIOWEGO PRZYGOTOWANIA TAKTYCZNEGO DESANTU ŚMIGŁOWCOWEGO DO DZIAŁAŃ DESANTOWYCH
W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

Czynność		Czas trwania czynności t_{ij}	Treść czynności	Terminy				Zapas czasu			Ścieżka krytyczna
Zdarzenie poprzednie	Zdarzenie następne			rozpoczęcia		zakończenia		zapas wolny	zapas związany	zapas całkowity	
1	2	3	4	T^W_i	T^P_i	T^W_j	T^P_j	Z^W_{ij}	Z^{ZW}_{ij}	Z^C_{ij}	12
			Podjęcie przez dowódcę armii decyzji o użyciu taktycznego desantu śmigłowcowego								
1	2	10	ORGANIZACJA PRACY W SZTABIE ARMII	0	0	10	10	0	0	0	x
2	3	20	Zakończenie organizacji pracy w sztabie armii								
2	21	5	Opracowanie i przekazanie zarządzenia wstępnego do dywizji	10	10	30	35	0	5	5	
2	26	120	Wezwanie dowódcy pśt na SD armii	10	10	130	130	0	0	0	x
3	4	10	PLANOWANIE DZIAŁAŃ DESANTOWYCH								
3	4	10	Otrzymanie zadania przez dowódcę	30	35	40	45	0	5	5	
4	5	10	Podjęcie decyzji przez dowódcę dywizji								
4	5	10	Gotowość dowódcy dywizji do stawiania zadań dowódcy pułku i szefom rodzajów wojsk i służb	40	45	50	55	0	5	5	
5	6	10	Postawienie zadań dowódcy pułku i szefom rodzajów wojsk i służb	50	55	60	65	0	5	5	
5	6	10	Otrzymanie zadania przez dowódcę pułku	50	55	60	65	0	5	5	
5	13	200	Podjęcie decyzji przez dowódcę pułku	50	90	250	290	10	30	40	
6	7	10	Wydzielenie sił i środków wzmocnienia i ich przemarsz w rejon batalionu	60	65	70	75	0	5	5	
6	7	10	Gotowość dowódcy pułku do stawiania zadań dowódcy batalionu	60	65	70	75	0	5	5	
6	13	120	Postawienie zadań dowódcy batalionu	60	170	180	290	80	30	110	
7	8	10	Wydzielenie sił i środków wzmocnienia i ich przemarsz w rejon batalionu	70	10	80	290	0	210	210	
7	8	10	Otrzymanie zadania przez dowódcę batalionu	70	10	80	290	0	210	210	
7	27	0	Postawienie zadań pododdziałom batalionu	70	75	70	75	0	5	5	
8	13	0	Czynność zerowa	70	75	70	75	0	5	5	
8	13	0	Otrzymanie wstępnych zadań przez pododdziały batalionu								
8	13	0	Przygotowanie wojsk do zakładowania i do działań po lądowaniu	80	290	80	290	180	30	210	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9			Początek rekonesansu rejonu załadowania desantu								
9	10	30	Rekonesans rejonu załadowania desantu	80	85	110	115	0	5	5	
10			Zakończenie rekonesansu								
10	11	55	Opracowanie tabeli załadowania	110	115	165	170	0	5	5	
10	12	0 1/	Wypracowywanie decyzji przez dowódcę batalionu	110	170	110	170	60	0	60	
11			Zakończenie opracowywania tabeli załadowania								
11	12	0	Czynność zerowa	165	170	170	170	5	0	5	
12			Łądowanie śmigłowca z grupą oficerów armii w rejonie batalionu								
12	30	90	POSTAWIENIE ZADAŃ DOWÓDCY BATALIONU PRZEZ PRZEDSTAWICIELA ARMI. CD. OPRACOWYWANIA TABELI ZAŁADOWANIA. CD. WYPRACOWYWANIE DECYZJI.	170	170	260	260	0	0	0	x
13			Gotowość dowódcy batalionu do stawiania zadań dowódcom pododdziałów								
13	14	30	Postawienie zadań pododdziałom batalionu i organizacja współdziałania	260	290	290	320	0	30	30	
14			Pododdziały batalionu otrzymały zadanie								
14	35	60	Organizacja działań w pododdziałach batalionu	290	320	350	380	30	0	30	
21			Start śmigłowca z dowódcą pśt								
21	22	10	Przelot dowódcy pśt na SD armii	15	20	25	30	0	5	5	
22			Łądowanie śmigłowca z dowódcą pśt na SD armii								
22	23	10	Postawienie zadań dowódcy pśt	25	30	35	40	0	5	5	
23			Dowódca pśt otrzymał zadanie od dowódcy armii								
23	24	15	Organizacja pracy dowódcy pśt	35	40	50	55	0	5	5	
24			Przystąpienie dowódcy i nawigatora pśt do planowania desantowania								
24	25	40	Udział dowódcy i nawigatora pśt w planowaniu desantowania	50	80	90	120	0	30	30	
24	27	20	Przelot grupy rekonesansowej pśt w rejon batalionu	50	55	70	75	0	5	5	
25			Zakończenie udziału dowódcy pśt w planowaniu desantowania								
25	26	0	Czynność zerowa	90	130	90	130	40	0	40	
25	28	0 1/	CD.wypracowywania decyzji przez dowódcę pśt	90	150	90	150	60	0	60	
25	29	20	Przekazanie zarządzenia wstępnego do sztabu pśt	90	120	110	140	0	30	30	
26			Zakończenie planowania działań desantowych								
26	28	20	MODELOWANIE PLANU UŻYCIA TAKTYCZNEGO DESANTU ŚMIGŁOWCOWEGO	130	130	150	150	0	0	0	x

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
26	34	60	Opracowanie i przekazanie zadań wykonawcom dla zabezpieczenia działań	130	160	190	220	0	30	30	
27			Lądowanie śmigłowca z grupą rekonesansową pśt								
27	9	10	Organizacja pracy dowódcy batalionu i grupy rekonesansowej pśt	70	75	80	85	0	5	5	
28			Start śmigłowca z grupą oficerów armii								
28	12	20	PRZELOT GRUPY OFICERÓW ARMII ORAZ DOWÓDCY I NAWIGATORA pśt w REJON BATALIONU	150	150	170	170	0	0	0	x
29			Sztab pśt otrzymał zarządzenie								
29	32	150	Przygotowanie w eskadrach	110	140	260	290	30	0	30	
30			Zakończenie opracowania tabeli załadowania								
30	13	0	Czynność zerowa	260	290	260	290	0	30	30	
30	31	10	PRZELOT DOWÓDCY pśt W REJON PUŁKU	260	260	270	270	0	0	0	x
31			Lądowanie dowódcy pśt na lotnisku bazowania								
31	32	20	POSTAWIENIE ZADAŃ DOWÓDCOM ESKADR	270	270	290	290	0	0	0	x
32			Dowódcy eskadr otrzymali zadania								
32	33	60	CD.PRZYGOTOWANIA W ESKADRACH pśt	290	290	350	350	0	0	0	x
33			Gotowość pśt do przelotu								
33	35	30	PRZELOT pśt W REJON ZAŁADOWANIA DESANTU	350	350	380	380	0	0	0	x
34			Rozpoczęcie realizacji zadań zabezpieczenia działań desantowych								
34	36	180	Organizacja i realizacja zadań zabezpieczenia działań desantowych	190	220	370	400	30	0	30	
35			Gotowość pśt i batalionu do załadowania								
35	36	20	ZAŁADOWANIE	380	400	400	400	0	0	0	x
36			Gotowość do startu do desantowania								

L E G E N D A

- 1/ Podany w tabeli czas zerowy trwania danej czynności ma charakter umowny. Ma to pewien związek z asekuracją, aby dana czynność nie znalazła się na ścieżce krytycznej. W rzeczywistości czas trwania tych czynności powinien się mieścić w ramach ich zapasu wolnego /dyspozycyjnego/: Z_{ij}^w
2. Oznaczenia: i, j - numeracja zdarzeń: i - zdarzenie poprzednie dla danej czynności $i - j$;
 j - zdarzenie następane dla danej czynności $i - j$.
 T_i^w - możliwie najwcześniejszy termin wystąpienia zdarzenia i /podobnie dla j /.
 T_i^p - dopuszczalnie najpóźniejszy termin wystąpienia zdarzenia i /podobnie dla j /.
 Z_{ij}^w - zapas wolny /dyspozycyjny/ czasu trwania czynności $i-j$.
 Z_{ij}^{zw} - zapas związany czasu trwania czynności $i-j$.
 Z_{ij}^c - zapas całkowity czasu trwania czynności $i-j$.
 x - czynności leżące na ścieżce krytycznej.
3. Czynności pisane literami dużymi oznaczają czynności przebiegające na ścieżce krytycznej.

OPRACOWALI

płk mgr inż. Krzysztof STANGRET

płk dr Stanisław OLEKSIŃSKI

SPIS TREŚCI

materiałów opracowanych na symposium naukowe
w Akademii Sztabu Generalnego WP na temat:
TAKTYCZNY DESANT ŚMIGŁOWCOWY W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

WSTĘP

I. ROLA, CELE UŻYCIA ORAZ ZADANIA TAKTYCZNEGO DESANTU ŚMIGŁOWCOWEGO.

II. OBIEKTY DZIAŁAŃ TAKTYCZNEGO DESANTU ŚMIGŁOWCOWEGO ORAZ MOŻLIWE PRZECIWDZIAŁANIE NIEPRZYJACIELA PODCZAS DESANTOWANIA I WALKI DESANTU PO ŁĄDOWANIU.

1. Charakterystyka obiektów działań taktycznych desantów śmigłowcowych w pasie natarcia armii.

2. Ocena możliwego przeciwdziałania nieprzyjaciela podczas desantowania i walki desantu po lądowaniu.

III. WARUNKI WYKONANIA TAKTYCZNEGO DESANTU ŚMIGŁOWCOWEGO

IV. CHARAKTERYSTYKA ŚMIGŁOWCÓW TRANSPORTOWYCH ORAZ ZASADY ŁADOWANIA I WYŁADOWANIA LUDZI I SPRZĘTU BOJOWEGO.

1. Charakterystyka śmigłowców transportowych

2. Zasady ładowania i wyładowania ludzi

3. Zasady ładowania i wyładowanie sprzętu bojowego i środków materiałowych

V. MOŻLIWOŚCI W ZAKRESIE PRZERZUTU TAKTYCZNEGO DESANTU ŚMIGŁOWCOWEGO

1. Organizacja oraz możliwości oddziałów i pododdziałów śmigłowców w zakresie przerzutu desantu taktycznego.

2. Perspektywy rozwoju uzbrojenia oraz organizacji oddziałów i pododdziałów śmigłowców.

VI. SKŁAD, WYPOSAŻENIE, MOŻLIWOŚCI BOJOWE I PRZYGOTOWANIE WZMOCNIONEGO BATALIONU PIECHOTY JAKO TAKTYCZNEGO DESANTU ŚMIGŁOWCOWEGO

1. Skład, wyposażenie i rozliczenie sił i środków batalionu piechoty oraz pododdziałów wzmocnienia wydzielonych do desantowania.

2. Podstawowe warianty załadowania wzmocnionego batalionu piechoty na śmigłowce.

3. Możliwości bojowe wzmocnionego batalionu piechoty jako taktycznego desantu śmigłowcowego.

4. Przygotowanie batalionu piechoty oraz pododdziałów wzmocnienia do działań desantowych.

VII. WYBRANE PROBLEMY PRZYGOTOWANIA DESANTOWANIA ORAZ DZIAŁAŃ BOJOWYCH TAKTYCZNEGO DESANTU ŚMIGŁOWCOWEGO

1. Wybór i charakterystyka rejonów załadowania i lądowania oraz trasy przelotu desantu.

2. Zakres odpowiedzialności, metoda i treść pracy organów dowodzenia poszczególnych szczebli w przygotowaniu desantowania i działań bojowych taktycznego desantu śmigłowcowego.

3. Czas niezbędny na przygotowanie desantowania i działań bojowych taktycznego desantu śmigłowcowego.

VIII. WSPÓLDZIAŁANIE

1. Współdziałanie taktycznego desantu śmigłowcowego z lotnictwem.

2. Współdziałanie taktycznego desantu śmigłowcowego z wojskami raketowymi i artylerią.

3. Współdziałanie taktycznego desantu śmigłowcowego z grupami specjalnymi i partyzantami.

4. Współdziałanie taktycznego desantu powietrznego z oddziałami wydzielonymi.

IX. ZABEZPIECZENIE TAKTYCZNEGO DESANTU ŚMIGŁOWCOWEGO PODCZAS DESANTOWANIA I W REJONIE DZIAŁAŃ BOJOWYCH

1. Zabezpieczenie działań bojowych: rozpoznanie, OPBMR, ubezpieczenie, maskowanie, walka radioelektroniczna, zabezpieczenie inżynieryjne, tyłowe i topograficzne.

2. Przygotowanie przelotu i lądowania desantu przez wojska raketowe i artylerię.

3. Zabezpieczenie lotnicze.

4. Obrona przeciwlotnicza.

X. DOWODZENIE TAKTYCZNYM DESANTEM ŚMIGŁOWCOWYM

XI. PROWADZENIE DZIAŁAŃ DESANTOWYCH PRZEZ TAKTYCZNY DESANT ŚMIGŁOWCOWY

1. Desantowanie taktycznego desantu śmigłowcowego: załadowanie, przelot, lądowanie.

2. Prowadzenie działań bojowych przez taktyczny desant śmigłowcowy po lądowaniu.

ZAKOŃCZENIE.

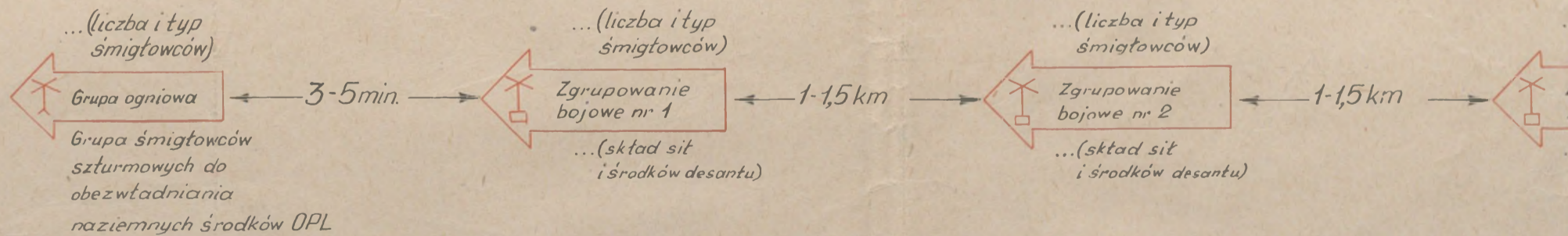
ZATWIERDZ 1
DOWÓDCA ... ARMI

... (stopień, imię i nazwisko)
... (data)

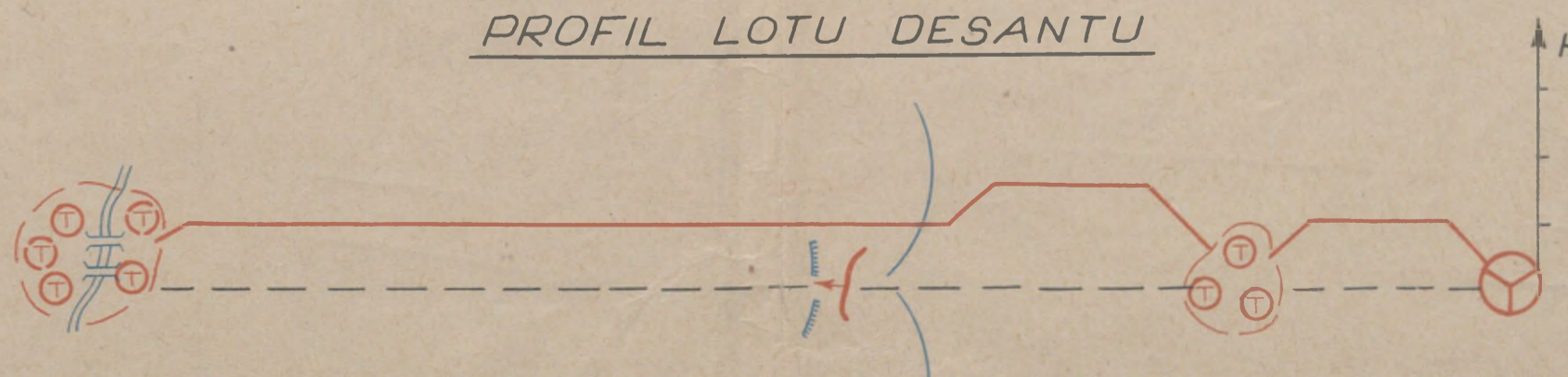
PLAN UŻYCIA TAKTYCZNEGO DESANTU ŚMIGŁOW w sytuacji o ...

UGRUPOWANIE BOJOWE DESANTU PODCZAS PRZELOTU

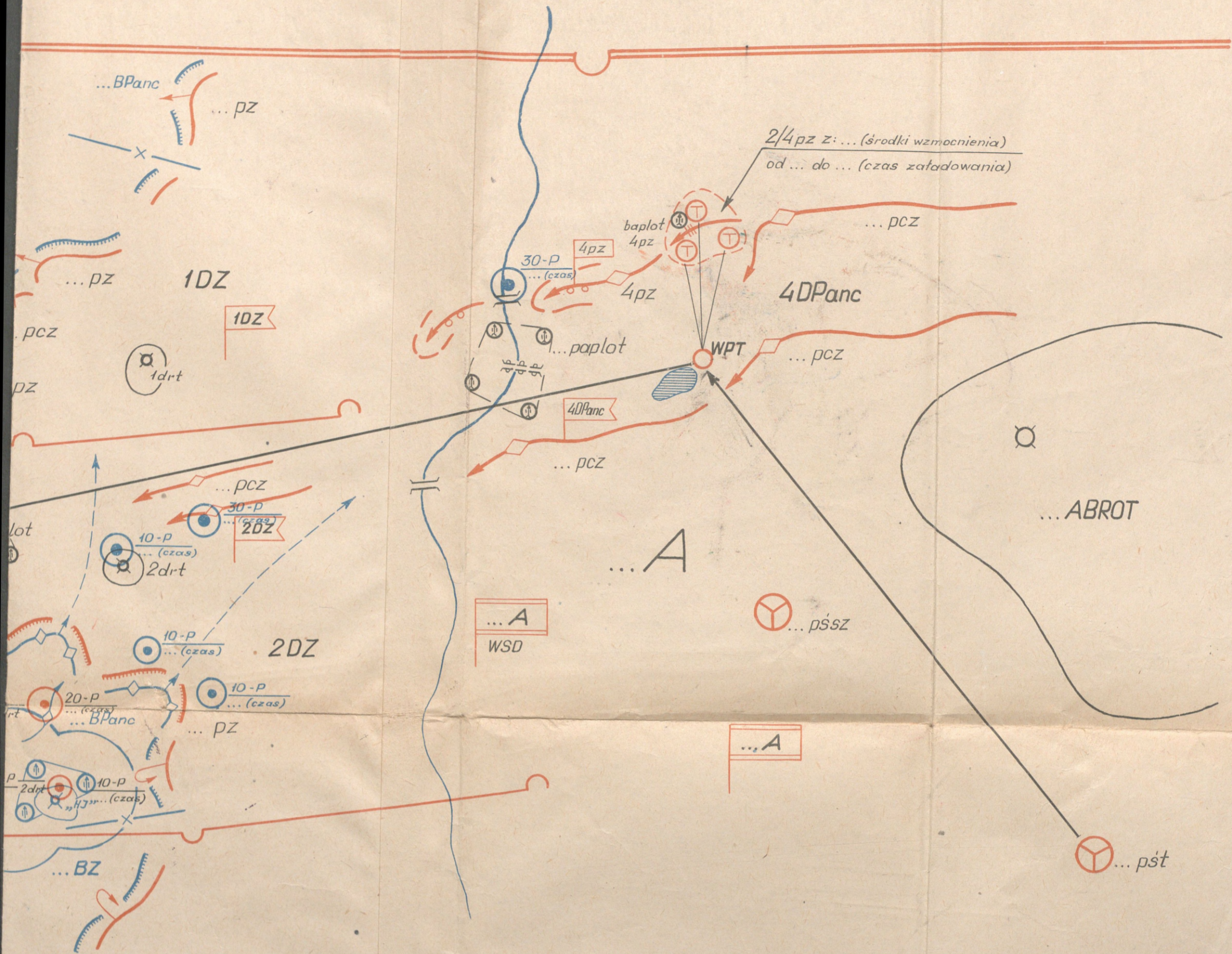
PROFIL LOTU DESANTU

SZEF ODDZIAŁU OPERACYJNEGO
SZTABU ... ARMII

... (stopień, imię i nazwisko)

konano w legz. - a/a
... (stopień, imię i nazwisko)
... (inicjały kreślacza, data)
... (wg dziennika wykonanych dokumentów)

LEGENDA

- WPT – wyściowy punkt trasy
- PZK – punkt zmiany kierunku
- PBR – punkt bojowego rozejścia
- — — — — przewidywana rubież styczności walczących stron w momencie przelotu desantu.

(liczba i typ śmigłowców)

grupowanie bojowe nr 3

(skład sił i środków desantu)

itd.

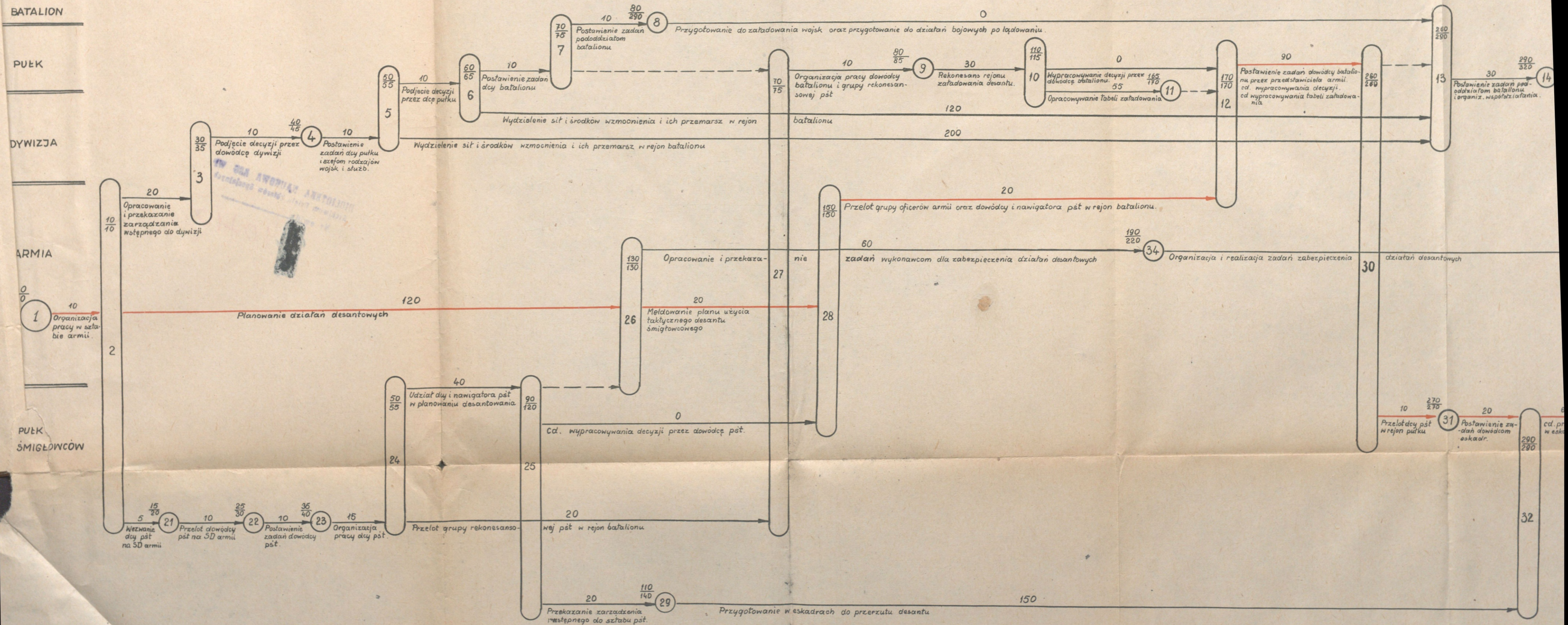
(m)
50
100
150

SZEF SZTABU ... ARMII

... (stopień, imię i nazwisko)

MODEL SIĘCIOWY

PRZYGOTOWANIA TAKTYCZNEGO DESANTU ŚMIGŁOWCOWEGO DO DZIAŁAŃ DESANTOWYCH W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

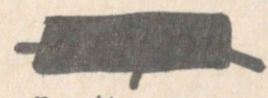

WYKONANO 100 EGZ

Fig. Nr 1-100 B. G. O. Z. S.
oprac. płk. OLEKSIŃSKI, płk. STANGRET
rys. R. S. dn. 29.XII.75r. rzk. p. 2710/WN

CH W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

Załącznik nr 3

Eqz Nr.

